

A közép-európai városhálózat súlypontjai a tanácsadó cégek gazdasági hálózatainak vizsgálata alapján

Döbrönte Katalin
ELTE, Földtudományi Doktori Iskola

Kis- és középvárosok szerepe a területi fejlődésben
MRTT konferencia
Nagyvárad, 2016. szeptember 15–16.

Kiindulás

- A közép-európai városok mennyiben képesek integrálódni az európai és globális városhálózatba
- globalizációs folyamatok – nincs önálló közép-európai vagy akár európai városhálózat
- gazdasági folyamatok globális hatásai, a magas szintű üzleti szolgáltatók alapján – üzleti tanácsadók, mint a globális gazdaság indikátora
- mely városok integrálódnak a globális gazdasági folyamatokba a jelenlévő gazdasági tevékenységek alapján.

Specializált üzleti szolgáltatók, mint ágensek

- Az üzleti szolgáltatók a jelenlegi globális gazdaság indikátor szektora – ahol ez a szektor bővül, az gazdaságilag sikeres
- Üzleti szolgáltatók a modern gazdaság élenjárója – hagyományos tudásintenzív iparágak alkalmazkodtak az információs társadalom kihívásaihoz, kihasználták a nyíló világgazdaság előnyeit a kommunikációs technológia fejlődése révén, hálózatos társadalom vizsgálata, világméretű szokások vizsgálata
- Kulcsszerep a gazdaság globalizációjának lehetővé tételére – a földrajz vége koncepciók – hely fontos, határok jelen vannak, üzleti szolgáltatók valóban társadalmi kapcsolatokon keresztül működnek

Keret

- világváros (Taylor) vs globális város (Sassen)
- APS tette lehetővé a globalizációt
- APS magas koncentráció, MNE nagyobb szétterjedés
- P. Taylor és GAWC kutatás

	1 millió lakosnál nagyobb városok száma	500.000 - 1 millió lakos közötti városok száma	100.000 - 500.000 lakos közötti városok száma	50.000 - 100.000 lakos közötti városok száma	szumma
Ausztria	1	0	4	4	9
Magyarország	1	0	7	11	19
Csehország	1	0	5	12	18
Szlovákia	0	0	2	8	10
Lengyelország	1	4	34	45	84
Románia	1	0	19	21	41
Bulgária	1	0	6	12	19
Moldova	0	1	2	1	4
Szlovénia	0	0	1	1	2
Horvátország	0	1	2	5	8
Bosznia - Herzegovina	0	1	1	4	6
Szerbia	1	0	3	13	17
Koszovó	0	0	1	2	3
Montenegro	0	0	1	1	2
Macedónia	0	0	1	4	5
Albánia	0	0	2	5	7
	7	6	92	149	254

APS jelenlét	1 millió lakosnál nagyobb városok száma	500.000 - 1 millió lakos közötti városok száma	100.000 - 500.000 lakos közötti városok száma	100.000 fő alatti városok	50.000 fő alatti városok	szumma
Ausztria	1	0	4	4	42	51
Magyarország	1	0	2	1	1	5
Csehország	1	0	5	2	2	10
Szlovákia	0	0	2	2	3	7
Lengyelország	1	4	8	1	1	15
Románia	1	0	7	0	0	8
Bulgária	1	0	2	2	2	7
Moldova	0	1	0	0	0	1
Szlovénia	0	0	1	0	1	2
Horvátország	0	1	2	1	3	7
Bosznia - Hercegovina	0	1	1	0	0	2
Szerbia	1	0	1			2
Koszovó	0	0	1	0	0	1
Montenegro	0	0	1	0	0	1
Macedónia	0	0	1	0	0	1
Albánia	0	0	1	0	0	1
	7	7	39	13	55	121

Hálózat elemzés módszertana

- Szolgáltatási érték: n cég és m város mátrixa: a városon belüli teljes megjelenő tevékenység: a csomópont nagyságát határozza meg a hálózaton belül
- Áramlások mennyiségének mérése: áramlások várospárok között: hálózati kapcsolódás számítása: városok közötti céges kapcsolódások összessége
- Hálózati kapcsolat mérése: a legnagyobb kapcsolódást mutató város értékének arányában

Üzleti szolgáltatók

- Könyvvizsgáló szolgáltatások
- Menedzsment tanácsadás
- Reklám ügynökségek
- globális jogi vállalatok
- Pénzügyi szolgáltatók

Üzleti szolgáltatók Közép-Európában

A tanácsadó cégek típusai:

- stratégiai típusú: a vállalat stratégiai irányításához kapcsolódó kérdésekben, 1000-5000 tanácsadó
- teljes szolgáltatási csomagot nyújtók: globális tanácsadók, széleskörű hálózati rendszerrel, 80.000 feletti tanácsadóval
- nagyon specializált és célzott szolgáltatást nyújtó cégek: butik cégek: vagy ágazatra specializálódnak, vagy funkcionálisan specializált szolgáltatást nyújtanak, a tanácsadó cégek kisebb számú, de globálisan szolgáltatást nyújtó irodahálózattal rendelkeznek, kb. 200 fővel
- Könyvvizsgálói hálózatok, független cégek partneri együttműködése

<p style="text-align: center;">Tanácsadó cégek közép-európai lokációja/ tanácsadó cég</p>	cégek száma	világszer- te irodák	közép- európai jelenlét	adott cég szolgálta- tási értéke (h)
<p>Bain & Company, Capco, BAE Systems Applied Intelligence, HCL AXON, L.E.K.Consulting, Oliver Wyman , OC&C Strategy Consultants</p>	7	14-53	1	4
<p>Alvarez&Marsal, Gallup Consulting, Milliman, Mercer, LLC, Cognizant Solutions, Arthur D. Little, Simon-Kucher & Partners, Strategy&, Tefen Management Consulting, Towers Watson & Co., Tata Consultancy Service, Accenture, Altran Technologies, Horváth & Partners, The Boston Consulting Group, Crowe Horwath International, The Appleton Group Alliance, IAPA</p>	18	30-300 (1x 700)	.2-5	3, 6 (1x 9)
<p>BearingPoint, Roland Berger, AT Kearney, Hay Group, McKinsey & Company, CGI, Logica, Mott MacDonald Limited, Cap Gemini S.A, IBM Global Business Services, Computer Sciences Corporation, RSM US LLP, HP Enterprise Services, IMS Health Incorporated, Buck Consultants, The Cambridge Group , Praxity AISBL, Baker Tilly International , Leading Edge Alliance, Prime Global, AGN International, BKR International, MSI Global Alliance , DFK International, Morison KSI</p>	25	50-500 (3x 500+)	.6 - 19	2, 4, 6
<p>Grant Thornton International Ltd, Hewitt Associates, AON Consulting Worldwide, BDO International, Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Ernst & Young, KPMG, PwC, Geneva Group International, PKF International, Nexia International, Moore Stephens International, HLB International, Kreston International</p>	14	500 - 700	20 - 37	3

APS-ek vizsgálata

- világszerte irodák (20-90 – 1, 100-300 – 2, 500-700 – 3)
- közép-európai jelenlét (1 iroda – 4, 2-5 iroda – 3, 6-19 iroda – 2, 20+ iroda – 1)

- világszerte irodák száma alapján szolgáltatási érték
- közép-európai jelenlét szolgáltatási érték

- adott cég szolgáltatási értéke (h)
- adott cég szolgáltatási érték négyzete (h²)
- Fj (Közép-európai mutató)

	Szolgáltatási érték (Ci)	r (aa)	Jelenlét	Pozíciós státusz
Bécs	195	889	47	0,758064516
Graz	45	175	13	0,209677419
Linz	37	133	11	0,177419355
Salzburg	50	202	14	0,225806452
Innsbruck	42	162	12	0,193548387
Klagenfurt	34	124	10	0,161290323
Eisenstadt	18	72	5	0,080645161
Budapest	150	694	41	0,661290323
Győr	6	18	2	0,032258065
Prága	141	681	40	0,64516129
Brno	40	154	11	0,177419355
Ostrava	17	59	5	0,080645161
Plzen	6	18	2	0,032258065
Liberec	9	27	3	0,048387097
Olomouc	9	27	3	0,048387097
Ceske				
Budejovice	9	27	3	0,048387097
Jihlava	6	18	2	0,032258065
Pozsony	107	452	30	0,483870968
Kassa	17	67	5	0,080645161
Besztercebánya	9	45	2	0,032258065

	Szolgáltatási érték (Ci)	r (aa)	Jelenlét	Pozíciós státusz
Varsó	159	807	50	0,806451613
Krakkó	70	316	17	0,274193548
Lódz	21	81	6	0,096774194
Wroclaw	70	300	18	0,290322581
Poznan	41	133	13	0,209677419
Gdansk	15	54	5	0,080645161
Szczecin	9	27	3	0,048387097
Katowice	45	191	7	0,112903226
Torun	9	45	2	0,032258065
Bukarest	143	664	41	0,661290323
Kolozsvár	26	104	7	0,112903226
Temesvár	20	60	7	0,112903226
Iasi	10	34	3	0,048387097
Constanta	9	27	3	0,048387097
Szófia	112	508	29	0,467741935
Varna	19	63	6	0,096774194
Kisjenő	24	126	6	0,096774194
Ljubljana	75	313	20	0,322580645
Zágráb	96	440	24	0,387096774
Varasd	6	18	2	0,032258065
Rijeka	13	61	3	0,048387097
Szarajevo	41	167	11	0,177419355
Banja Luka	9	45	2	0,032258065
Belgrád	105	501	27	0,435483871
Novi Sad	8	40	2	0,032258065
Pristina	19	79	5	0,080645161
Podgorica	30	144	7	0,112903226
Szkopje	44	194	11	0,177419355
Tirana	31	133	8	0,129032258

Kapcsolati mátrix

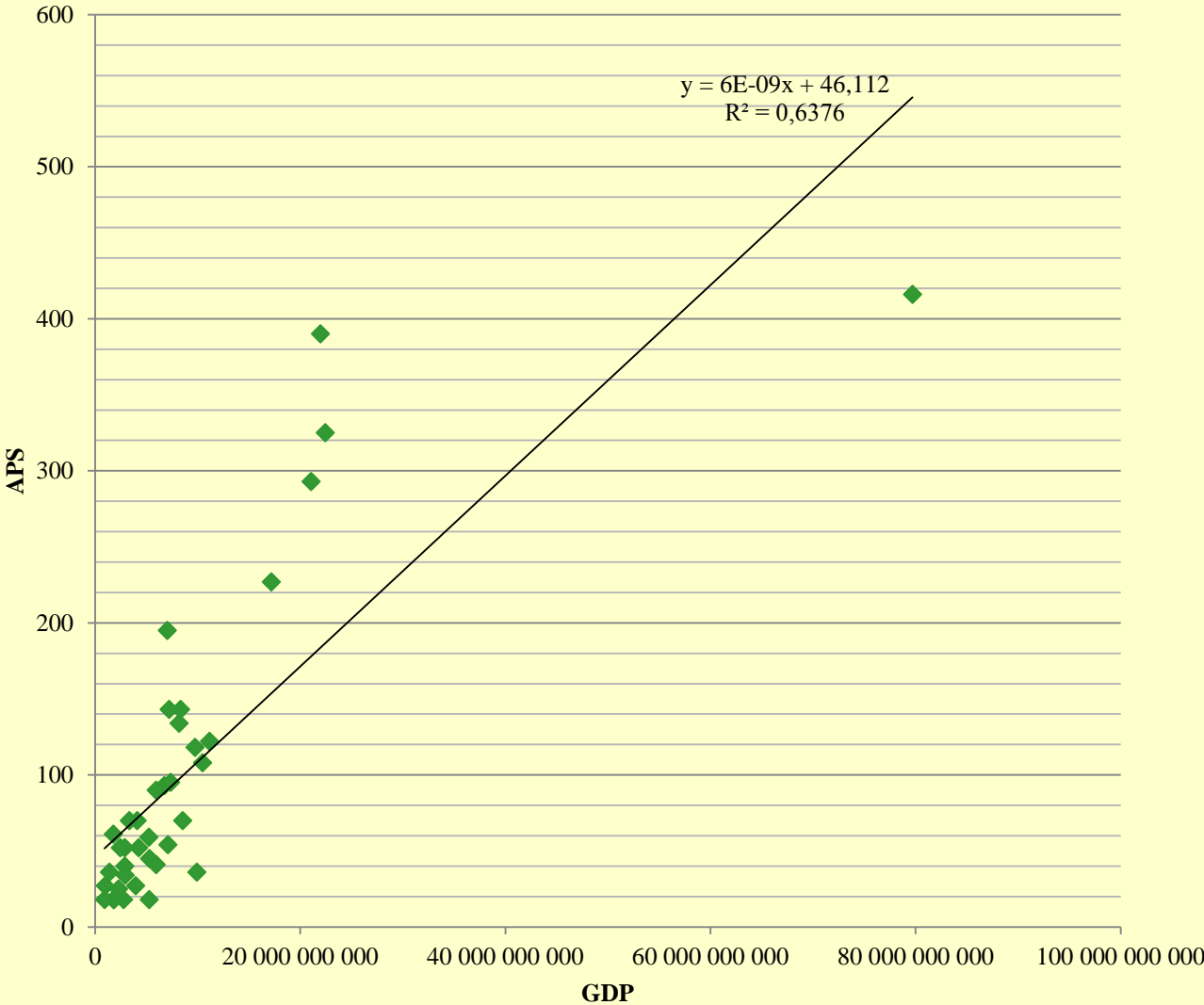
	Bécs	Budapest	Prága	Pozsony	Varsó	Bukarest	Szófia	Zágráb	Belgrád	Ljubljana
Bécs	889	662	624	447	675	621	492	359	404	313
Budapest	662	694	528	443	593	561	472	395	411	277
Prága	624	528	681	452	557	543	391	330	339	313
Pozsony	447	443	452	452	443	447	303	310	287	237
Varsó	675	593	557	443	807	583	472	359	384	313
Bukarest	621	561	543	447	583	664	472	359	420	313
Szófia	492	472	391	303	472	472	508	303	368	273
Zágráb	359	395	330	310	359	359	303	440	375	269
Belgrád	404	411	339	287	384	420	368	375	501	273
Ljubljana	313	277	313	237	313	313	273	269	273	313
Na	5486	5036	4758	3821	5186	4983	4054	3499	3762	2894
La	0,126	0,116	0,11	0,088	0,12	0,114	0,093	0,08	0,086	0,066

	r (aa)	r (aa) (arányos index)	Lakosság arány	GDP arány
Bécs	416	0,7	1,32	5,69
Graz	108	0,18	1,17	0,75
Linz	70	0,12	0,14	0,61
Salzburg	54	0,09	0,12	0,51
Innsbruck	45	0,08	0,09	0,38
Klagenfurt	52	0,09	0,07	0,3
Budapest	293	0,49	1,36	1,5
Prága	325	0,54	0,98	2
Brno	93	0,16	0,29	0,48
Ostrava	59	0,1	0,23	0,37
Liberec	18	0,03	0,08	0,13
Olomouc	18	0,03	0,08	0,13
Jihlava	18	0,03	0,04	0,06
Pozsony	195	0,33	0,33	0,5
Kassa	27	0,05	0,18	0,28
Varsó	390	0,65	1,33	1,57
Kraków	118	0,2	0,59	0,7
Lódz	36	0,06	0,6	0,71
Wroclaw	134	0,22	0,49	0,58
Poznan	95	0,16	0,44	0,53
Gdansk	41	0,07	0,36	0,42
Szczecin	18	0,03	0,32	0,37
Katowice	70	0,12	0,25	0,29

	r (aa)	r (aa) (arányos index)	Lakosság arány	GDP arány
Bukarest	227	0,38	1,46	1,23
Kolozsvár	52	0,09	0,25	0,21
Temesvár	40	0,07	0,25	0,21
Jászvásár	34	0,06	0,25	0,21
Constanta	18	0,03	0,24	0,2
Szófia	143	0,24	1	0,59
Varna	25	0,04	0,24	0,16
Chisianu/ Kisjenő	36	0,06	0,52	0,1
Ljubljana	90	0,15	0,21	0,42
Zágráb	122	0,2	0,62	0,8
Szarajevo	70	0,12	0,54	0,24
Belgrád	143	0,24	1,05	0,51
Pristina	27	0,05	0,16	n.a.
Podgorica	27	0,05	0,12	0,1
Szkopje	52	0,09	0,37	0,17
Tirana	61	0,1	0,29	0,13
Kutatási terület			18,43	24,14

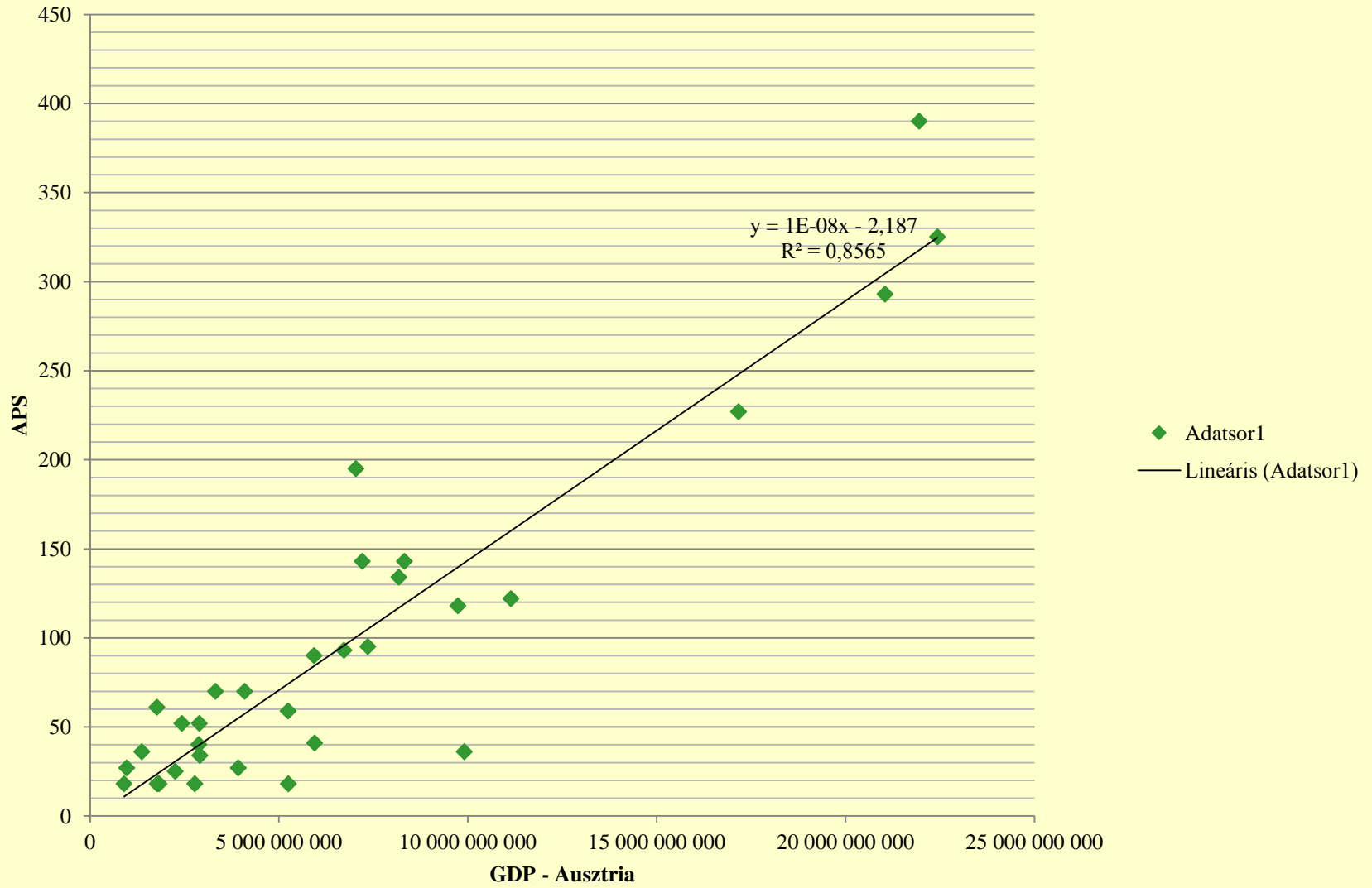

APS - GDP

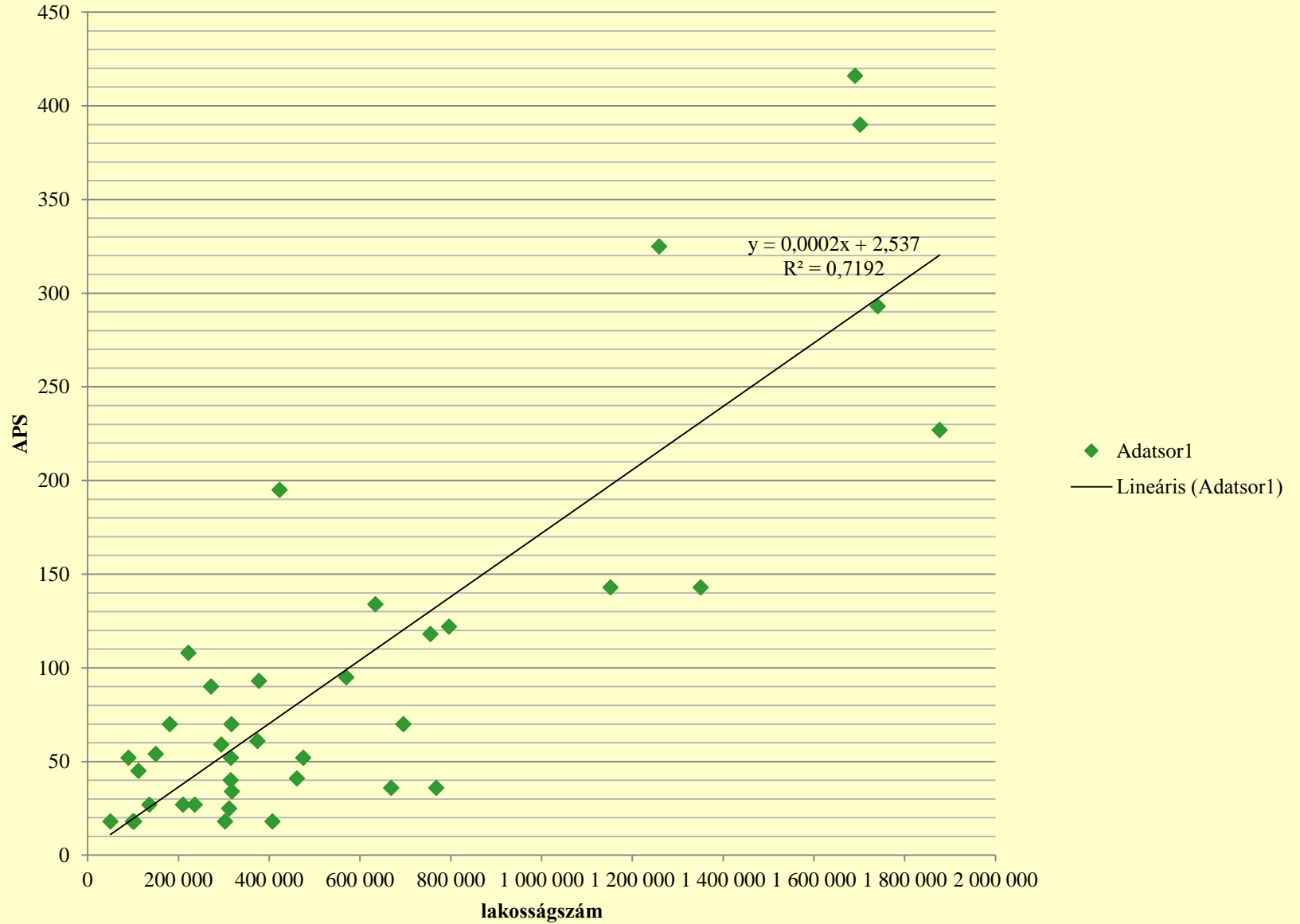

- ◆ Adatsor1
- Lineáris (Adatsor1)

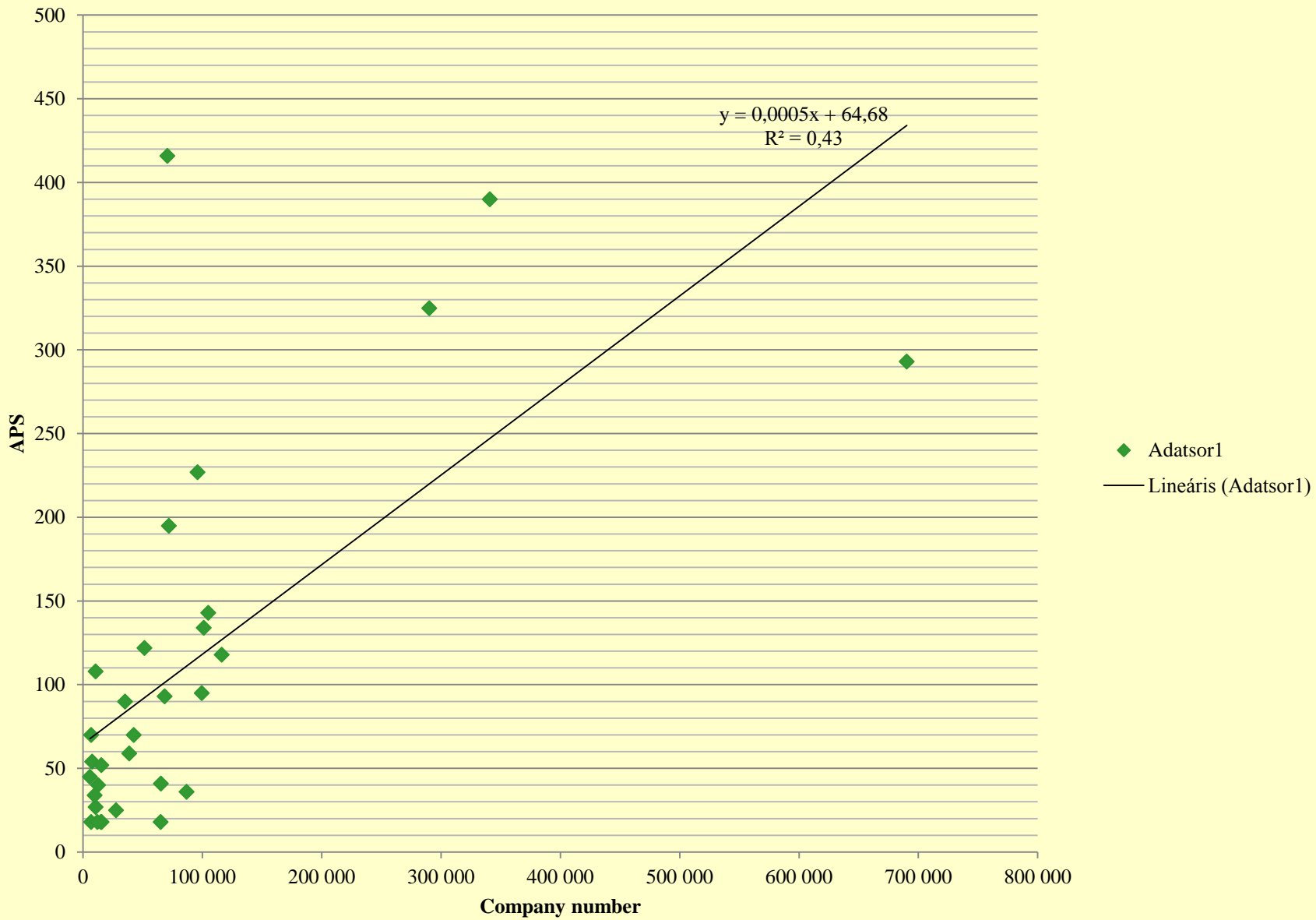
APS - GDP Ausztria nélkül

APS - lakosságszám

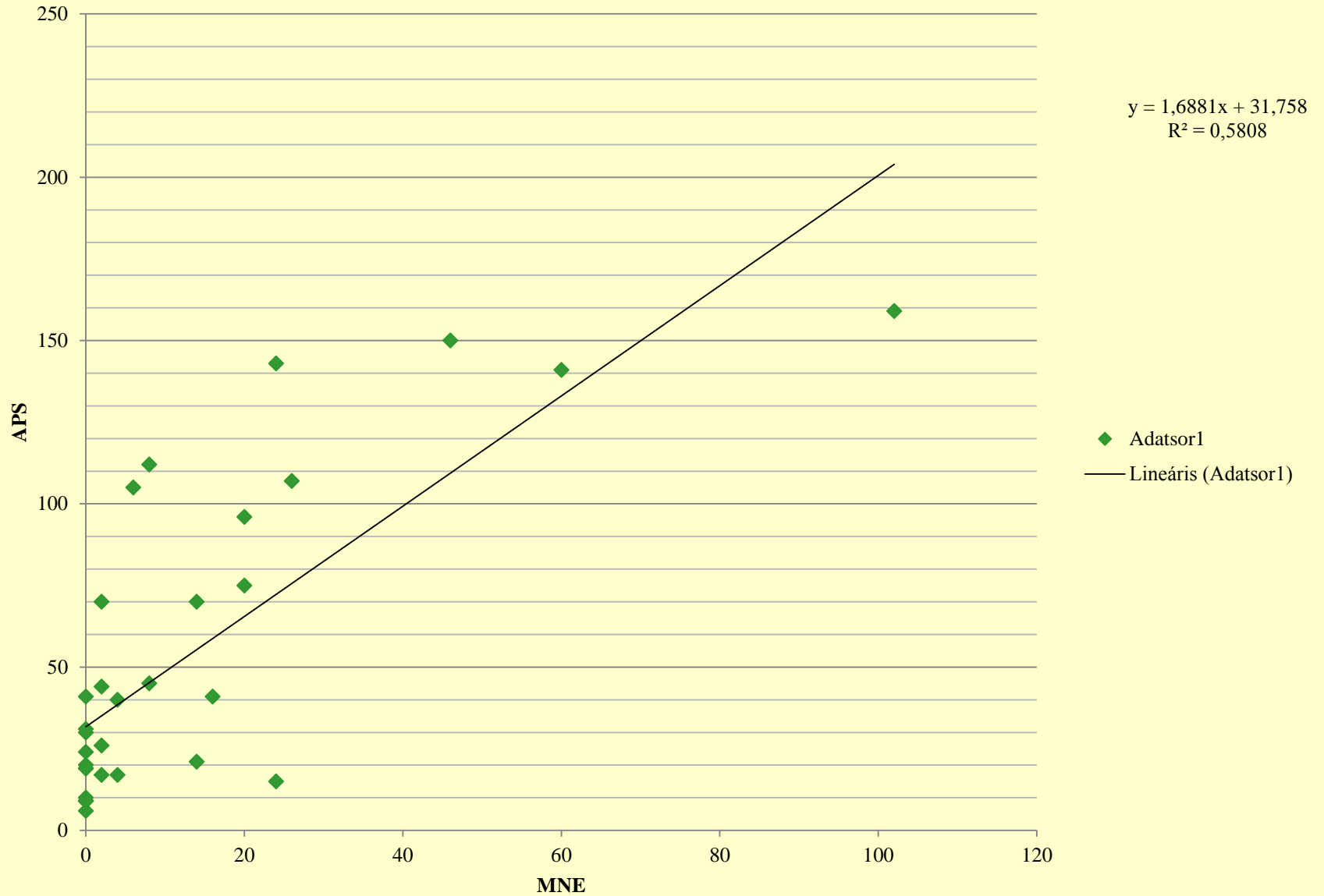
APS vs company number

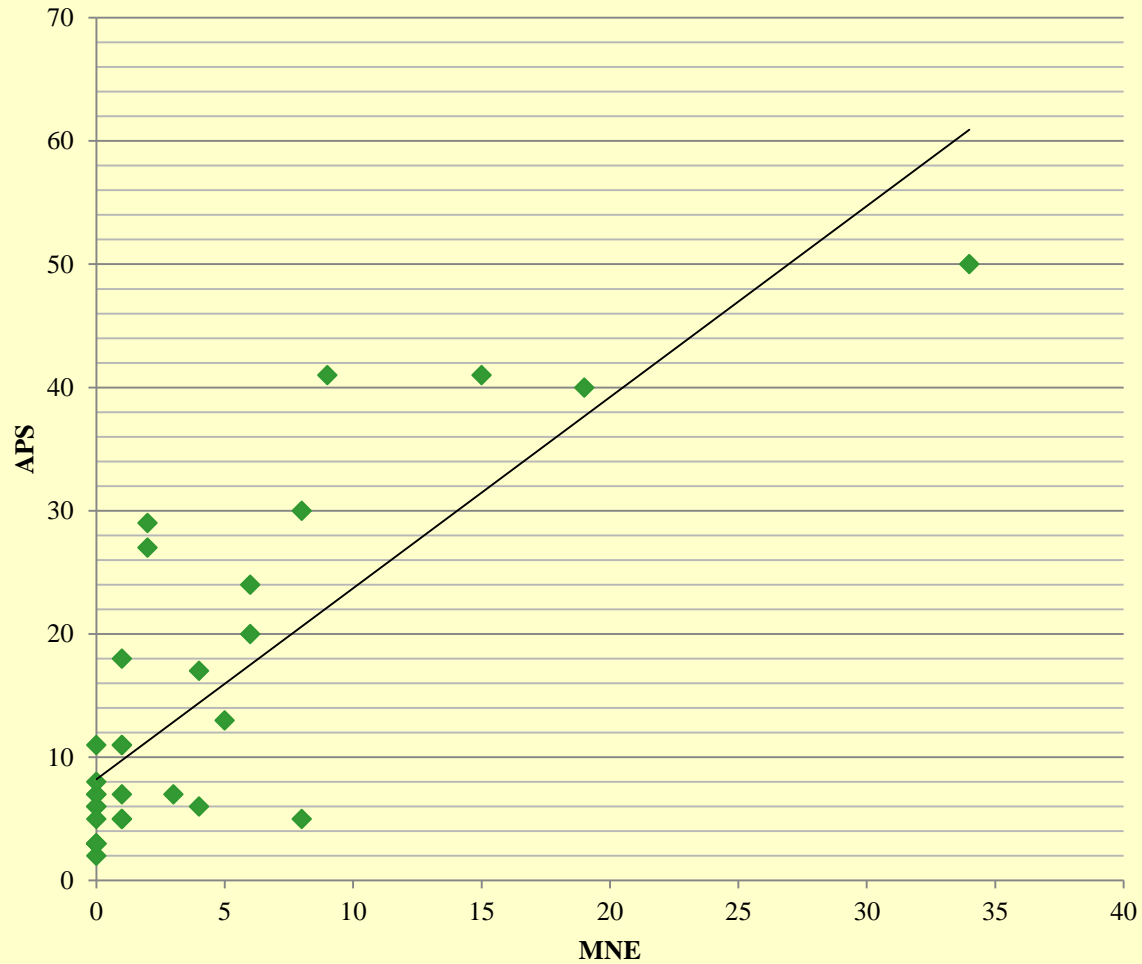
	Szolgáltatási érték(Ci)	APS jelenlét	Pozíciós státusz	MNE érték (Ci)	MNE jelenlét	Pozíciós státusz (total 200)
Bécs	195	47	0,758065			
Graz	45	13	0,209677			
Linz	37	11	0,177419			
Salzburg	50	14	0,225806			
Innsbruck	42	12	0,193548			
Klagenfurt	34	10	0,16129			
Budapest	150	41	0,66129	46	15	0,075
Prága	141	40	0,645161	60	19	0,095
Brno	40	11	0,177419	4	1	0,005
Ostrava	17	5	0,080645	2	1	0,005
Liberec	9	3	0,048387	0	0	0
Olomouc	9	3	0,048387	0	0	0
Jihlava	6	2	0,032258	0	0	0
Pozsony	107	30	0,483871	26	8	0,04
Kassa	17	5	0,080645	4	1	0,005
Varsó	159	50	0,806452	102	34	0,17
Krakkó	70	17	0,274194	14	4	0,02
Lódz	21	6	0,096774	14	4	0,02
Wroclaw	70	18	0,290323	2	1	0,005
Poznan	41	13	0,209677	16	5	0,025
Gdansk	15	5	0,080645	24	8	0,04
Szczecin	9	3	0,048387	0	0	0
Katowice	45	7	0,112903	8	3	0,015

	Szolgáltatási érték(Ci)	APS jelenlét	Pozíciós státusz	MNE érték (Ci)	MNE jelenlét	Pozíciós státusz (total 200)
Bukarest	143	41	0,66129	24	9	0,045
Kolozsvár	26	7	0,112903	2	1	0,005
Temesvár	20	7	0,112903	0	0	0
Jászvásár	10	3	0,048387	0	0	0
Constanta	9	3	0,048387	0	0	0
Szófia	112	29	0,467742	8	2	0,01
Varna	19	6	0,096774	0	0	0
Chisianu/ Kisjenő	24	6	0,096774	0	0	0
Ljubljana	75	20	0,322581	20	6	0,03
Zágráb	96	24	0,387097	20	6	0,03
Szarajevó	41	11	0,177419	0	0	0
Belgrád	105	27	0,435484	6	2	0,01
Pristina	19	5	0,080645	0	0	0
Podgorica	30	7	0,112903	0	0	0
Szkopje	44	11	0,177419	2	1	0,005
Tirana	31	8	0,129032	0	0	0

Szolgáltatási értékek összefüggése

APS - MNE jelenlét

$$y = 1,5498x + 8,2112$$
$$R^2 = 0,6599$$

◆ Adatsor1
— Lineáris (Adatsor1)

Köszönöm a figyelmet!